

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Ponesrečena hitlerjevska vstaja v Avstriji

Napeto vzdušje zadnjih dni - Napad na „Rawag“ in kancelarjevo palačo - Ujeti člani vlade - Umor kancelarja Dollfussa - Schuschnigg novi kancelar - Uporniki ujeti - Nemčija si pere roke - Nemški poslanik odpoklican - Upor zadušen - Veliko razburjenje v Italiji

Vzdušje pred dogodki

DUNAJ, 26. julija. Odkar je bila Dollfussova vlada izdala nove brezobzirne ukrepe za pobijanje opozicije in njenih terorističnih akcij, se je položaj v Avstriji še poslabšal, namesto da bi se poboljšal. Narodni socialisti so grozili na vseh koncih in krajih, da bodo na odredbe vlade odgovorili s še brezobzirnejšim terorjem. Popolnoma v njihovem smislu in z njimi solidarno so pa pričeli nastopati tudi ostali radikalni opozicionalci, zlasti socialni demokrati in komunisti. Vlada je v zadnjih dneh aretirala več sto narodnih socialistov in marksistov. Zatrjuje se, da je bilo samo na Dunaju prijetih preko 1000 ljudi. Prvi teroristi so prišli tudi že pred državno sodišče, ki jih je po novih zakonih obsodilo: enega marksista na smrt in je bil takoj tudi justificiran, dva narodna socialisti pa na večletno ječo. To obsodbo so v javnosti tolmačili tako, kakor da si vlada ne upa nastopati z enako strogostjo proti hitlerjevcem, kakor proti marksistom. To je marksiste še bolj razburilo, da so pričeli še sami teroristične akcije in demonstracije.

Ozračje na Dunaju in po vsej Avstriji je postajalo vedno bolj napeto in splošno se je pričakovalo, da se bo nekaj zgodilo. Zlasti se je že predvčerajšnjim in včeraj govorilo po Dunaju, da pripravljajo narodni socialisti in ostali opozicionalci neko večjo resnejšo akcijo, vendar nihče ni vedel, kakšna naj bi bila. Te vesti je izvedela tudi vlada in se pripravljala na obrambo, čeprav ni vedela v katero smer naj to obrambo organizira. Napetost je v noči od torka na sredo vedno narasčala, zlasti pa še včeraj popoldne. Popolnoma točen pregled vsega, kar se je dogodilo nato, ni mogoče, ker si uradne vesti in vesti iz privatnih virov v marsičem nasprotujejo, ker so več ali manj tendenčne.

Napad na „Rawag“ in kancelarjevo palačo - Dollfuss ubit

Okoli 10. ure se je zbralo v Siebensterngasse okoli 300 v vojaške uniforme preoblečenih narodnih socialistov, od katerih je en del odšel z avtobusi k radio-postaji „Rawag“, katero so zasedli in sporočili v svet senzacionalno vest, da je vlada dr. Dollfussa odstopila in sestavlja novo vlado rimski poslanik dr. Rintelen. To je bilo vse, nadalje pa je radio oddajal le glasbo na ploščah. Med tem pa je druga četa okoli 140 narodnih socialistov vdrla v palačo državnega kancelarja, v kateri so se posvetovali v tistem času kancelar dr. Dollfuss, minister za javno varnost major Fey in državni podtajnik notranjega ministrstva Karwinsky. Z nastavljenimi samokresi in puškami so prisilili h kapitulaciji vse, ki so jih našli. Majorja Feyja in Karwinskyja so zaprli skupaj z uradniki v posebno sobo ter jih zastražili, Dollfussa so pa oddelili. Pozneje se je ugotovilo, da je bil dr. Dollfuss smrtno

nevarno ranjen, vendar se ni moglo dognati kdo ga je ranil in na kakšen način. Da je kancelar smrtno nevarno ranjen je izvedel major Fey šele v večernih urah, ko so ga hitlerjevci poklicali k njemu, da izmenja z njim še zadnje besede, ki so bile, naj Fey skrbi za Dollfussovo družino in prepreči prelivanje krvi. K Dollfussu je bil nato pripuščten tudi duhovnik, ki mu je podelil tolažila za umirajoče. Kdaj je Dollfuss nato umrl še ni bilo točno dognano, ker so vest o njegovi smrti sporočili po radiu šele okoli 10. ure ponoči.

Pogajanja z napadalci

Med tem so zborovali ostali ministri v palači ministrstva za državno obrambo pod predsedstvom podkancelarja kneza Starhemberga, ki se je bil med tem na prve alarmantne vesti vrnil iz Italije na Dunaj z letalom, kamor je zvečer prispel na isti način tudi že rimski poslanik dr. Rintelen k seji, ki je trajala več ur. Ministri so odposlali pred kancelarjevo palačo Heimwehrovcem in vojsko, ki pa niso mogli nastopiti z orožjem ker so hitlerjevci zagrozili, da bodo vse tri ulete ministre takoj usmrtili, čim bi jih napadli. Pričela so se tako pogajanja, h katerim je bil pri tagnjen po nekih vesteh tudi dunajski nemški poslanik. Ministri so obljubili revolucionarjem, da jim puste popolnoma neoviran odhod v Nemčijo, ako nikogar ne umore. Med tem pa so Heimwehrovcem in vojakom že premagali oni hitlerjevci oddelek, ki je zasedel oddajno postajo „Rawag“ tako, da jo je imela zopet v rokah vlada. Napadalci v palači kancelarja so se naposled zvečer vdali, izpustili Feyja in Karwinskyja ter palačo zapustili. Da je kancelar dr. Dollfuss mrtev, so ugotovili komaj po odhodu narodnih socialistov, ki pa so imeli že nepreklicno zagotovilo, da smejo zapustiti Avstrijo.

Schuschnigg kancelar

Po teh dogodkih se je nadaljevala seja ministrskega sveta, na kateri je bilo sklenjeno proglasiti nad vso Avstrijo prekri sod, z vodstvom kancelarskih poslov pa je bil začasno poverjen minister dr. Schuschnigg. Po tej seji se je pojavil pri radiu major Fey, ki je popolnoma strl podal kratko zelo zmedeno poročilo o opisanih dogodkih. Iz njegovega govora ni bilo mogoče ugotoviti, kakšen je resničen položaj v Avstriji. O tem pa govore druge vesti.

Samomor dr. Rintelena

DUNAJ, 26. julija. Opolnoči se je pričela pod Schuschniggovim predsedstvom nova seja ministrskega sveta, ki je ugotovila, da svoboden odhod v Nemčijo ne more veljati za one napadalce, ki so umorili Dollfussa. Vseh 144 napadlcev so zato spravili v policijsko vojašnico v Karokkanergasse in jih internirali. Trojico, ki je osebno osumljena umora, so zaprli posebej. Ponoči so nato po odredbi vlade prišli in zaprli tudi rimskega poslanika dr. Rintelena. Po uradnem poročilu se je pa dr. Rintelen o priporu ustrelil v prsa; prepeljal so ga v sanatorij, kjer so ugotovili, da je rana smrtno nevarna in bo najbrže umrl. Zapustil je listek z besedami: »Jaz sem nad vsem nedolžen«.

Kako je bil Dollfuss ubit

Dopoldne danes je prispel na Dunaj predsednik Miklas ter odšel takoj k Dollfussovemu hišni nadzorniku odru. Major Fey je dal danes listom poročilo o podrobnostih včerajšnjih dogodkov. Izjavil je, da se je hotel Dollfuss napadalcem upreti in se je šele na njegov nasvet vdal in se umaknil v sobo. Ko je stopil v sobo, so padli prvi strel. Fey in Karwinsky sta še videla, kako se je Dollfuss krvav zgrudil na tla. Danes si je komisija ogledala urad kancelarja in ugotovila, da je ves opustošen. Dollfussovo mrtvo truplo je ležalo v rjuho zavito na divanu. Zdravniki so ugotovili smrtne rane od strelav na vratu. Dollfuss je umrl zaradi notranje izkrvavitve. Ustaši niso dovolili poklicati zdravnika ali prevoz v bolnišnico.

Italija za demaršo velesil v Berlinu

Truplo dr. Dollfussa so davi položili na mrtvaški oder v ljudski dvorani magistrata. Pogreb se izvrši na stroške občine in bo za njegov grob določeno na Centralnem pokopališču posebno častno mesto. Dollfussova žena je odletela davi iz Ricciona v letalu preko Celovca in dospela na Dunaj ob 12.30. Spremljajo jo neki italijanski general in dva visoka funkcionarja. Mussolini je že ukrenil vse za demaršo velesil v Berlinu. Pariški poslanik je sinoči že konferiral o tem z Barthoujem. Italijanski listi napadajo strahovito Berlin in pravijo, da se dunajski dogodki ne dajo več odpraviti le z diplomatskimi sredstvi.

Revolta na deželi

DUNAJ, 26. julija. Iz poročil, ki jih je bilo sprva težko kontrolirati se polagoma da razbrati, da narodni socialisti včeraj niso započeli svoje akcije samo na Dunaju, ampak tudi po vsej ostali Avstriji. Nemiri so nastali čim je radio dal prvo vest o odstopu Dollfussove vlade. Najbolj razburljivi dogodki so se odigrali na Tirolskem, zlasti v Inomostu, kjer so narodni socialisti takoj dvignili glave, vdrli v policijsko direkcijo, prišli direktorja Hinzla, ga odvlekli v palačo deželne vlade in ga tam pred vso množico ustrelili. V Steyeru so se narodni socialisti oborožili in v množicah zasedli nekatere javne zgradbe in se spopadli s Heimverovci. Pa tudi na Koroškem in na Štajerskem se je pričelo povsod upniško gibanje, zlasti tudi za jugoslovansko mejo. V Gradcu so Heimverovci preoblečeni v vojaške uniforme skušali dobiti v svoje roke javne urade, kar se jim pa ni posrečilo. V Cmureku in Radgoni so že kmalu popoldne dobili vse v svoje roke in so se jim pridružili tudi nekateri Heimverovci. Sinoči sta bila oba kraja trdno v rokah upornikov, proti katerim je bila odposlana vojska.

Maribor in avstrijski dogodki

MARIBOR, 26. julija. Prva vest o dogodkih v Avstriji, je bilo poročilo dunajskega radia o odstopu vlade. Ta vest je vzbudila povsod veliko pozornost, ki se je popoldne še stopnjevala. Vse je iskalo vesti, kaj se godi onstran naše meje, a zanesljivih vesti ni bilo. Telefonske zveze z Avstrijo so bile

Revolucija povsod zadužena

DUNAJ, 26. julija. Hitlerjevska revolucija, ki je trajala na Dunaju 8 ur, je popolnoma zadužena. Isto velja tudi za deželo, zlasti za Štajersko, kjer so danes dopoldne ugnali še zadnje upornike. Proti Lieznu, Leobnu in Donawitzu so bile odposlane močne vladne čete. Vseh 144 mož, ki je napadlo kancelarjevo palačo, je ostalo v Avstriji, ker jim Nemčija ni dovolila vhoda. Dunajski nemški poslanik dr. Rieth, ki se je dvakrat zavzel za upornike, je bil brzojavno odpoklican in je odpotoval ob 9.15 v Berlin. Napadalci pridejo pred prekri sod in bodo mnogi obsojeni na smrt. Tudi akcija hitlerjevcev po deželi so povsod pred likvidacijo. Iz Steirza so se uporniki že umaknili pred vojniki. Prav tako so vojniki zasedli tudi že Judenburg in očistili Gornjo Avstrijo. Weitz je očelčen, v Cmureku in Radgoni pa se uporniki deloma še drže. Radgona je od včeraj opoldne v rokah hitlerjevcev; po hišah vlihtajo hitlerjevske zastave, režimovci so zaprti.

Nemčija si pere roke

BERLIN, 26. julija. Nemški zunanji minister von Neurath je izrekel brzojavno avstrijski vladi sožalje zaradi smrti dr. Dollfussa. Po uradnih poročilih se nemška vlada ne smatra vezano na dogovor, ki je bil sklenjen po posredovanju nemškega poslanika Rietha med dunajsko vlado in uporniki glede odhodov v Nemčijo in je dr. Rietha, ki je interveniral na prošnjo dunajske vlade, takoj odpoklicala. Obtem je odredila, da se morajo takoj aretirati vsi uporniki, ki bi pribežali v Nemčijo. Nemčija odklanja za te dogodke vsako odgovornost.

Mnenje Francije

PARIZ, 26. julija. V političnih krogih Francije pripisujejo vso krivdo za avstrijske dogodke narodnosocialistični stranki v Nemčiji. V tem jih podkrepjuje zlasti še vmešavanje dunajskega poslanika Rietha.

Razburjenje v Italiji

RIM, 26. julija. Tu se zatrjuje, da se je Mussolinija in italijanske vlade polastilo silno razburjenje, čim se je izvedelo za Dollfussovo smrt. Italija bo storila vse, da obdrži dr. Schuschnigga na krmilu kot bodočega voditelja Avstrije, ker je znan ko najostrejši nasprotnik hitlerjevcev. Dr. Rintelen po mnenju Rima ne bi bil mogel biti primeren kancelar, ker je bilo znano njegovo simpatiziranje z narodnimi socialisti. Sinoči je imel Suvich daljši razgovor s francoskim poslanikom, in sicer o dunajskih dogodkih in korakih, ki postajajo s tem potrebni.

prekinjene in edini vir je ostal radio. Včeraj popoldne, zvečer in ponoči je zato vse oblegalo radio in iskalo vse postaje. Slika, ki je bila sprva zelo nejasna, se je polagoma bistrila in okoli polnoči je bil že mogoče urejen pregled dogodkov.

Dnevne vesti

Velikodušen dar Nj. Vel. kralja. Naš kralj je poklonil 10.000 Din, knez Pavle kot predsednik Aerokluba pa 5000 Din kot podpora rodbinam ponesrečencev in žrtvam nesreče, ki se je pripetila na letalskem mitingu v Belišču.

Knez Pavle predsednik Rdečega križa. Na Vidov dan je knez Pavle prevzel posle predsednika Rdečega križa. Ob tej priliki je na vse sodelavce naslovil prisrčen pozdrav.

Promenadni koncert. Drevi od 20.30 do 22. bo v mestnem parku promenadni koncert. Igrala bo vojaška godba pod tak tirkno kapelnika g. Svobode.

Zabavni večer na Mariborskem otoku se zaradi nestalnega vremena preloži na nedeljo 29. tm. ob 17. uri.

V izložbi g. Weixla je rastavljena velika slika, last g. N. Klančiča. Slika predstavlja I. del (II. del je v delu) bivše zgodovinske dekanijske cerkve z zunanjim božjim grobom v Št. Petru pri Gorici. Cerkev je stala za časa avstrijsko-italijanske vojne v bojni črti in je tudi postala žrtev vojnih strahot. Goriški emigranti imajo gotovo še v spominu to staro zgodovinsko zgradbo. Slikarsko delo je izvršil kot samouk g. E. Kramaršič.

Instruktorje strokovnjake za vse predmete vsakovrstnih šol nudi Borza dela za inteligenčne poklice Zveze mladih intelektualcev, Šodna ulica 9/III.

Deset novih trnadstropnih hiš dobi Maribor v letošnji gradbeni sezoni. Dve sta že popolnoma dogotovljeni, in sicer Osetova na Glavnem trgu in Pipuševa v Jezdarski ulici, ki pa ima nad drugim nadstropjem le mansarde. Ostale so že pod streho ali pa se še grade in prav te dni naglo napredujejo. Hiši dr. Blankeja v Kopališki ulici in dr. Kristana v Tattenbachovi ulici sta že pod streho, hiša Guštinovih na Grajskem trgu, ki bo med vsemi največja, dobi kmalu prvo nadstr., hiša tvrdeke inž. Šlajmer in inž. Jelenc je že pri tretjem nadstropju, hiša v Melju pri drugem, naglo pa napreduje tudi gradnja treh Wögererjevih stavb v Prešernovi in Maistrovi ulici. Mimo tega se dovršuje že lani začeta nova stavba v Gregorčičevi ulici, v kateri bosta nastanjena Borza dela in Delavski azil. Toliko trinadstropnih stavb v enem letu že dolgo nismo dobili v Mariboru. Mimo tega pa je bilo zgrajenih ali se gradi še več prtiličnih, enonadstropnih in dvonadstropnih hiš, ter vil na periferiji ter ob Tomšičevem dvoredu v Krčevini. V predmestnih občinah je pa letos gradbena delavnost manjša kakor je bila prejšnja leta.

Smrtna nesreča. Ko se je v torek 30-letni viničarski sin Franc Lesjak peljal s kolesom proti domu v Presiko, se mu je pripetila strašna nesreča. Vozil se je po strmi cesti z veliko hitrostjo ter se zaletel z vso silo v rudo nekega nasproti vozečega dvovprežnega voza. Sunek je bil tako silen, da mu je konec rude prebil trebušno votlino. Kljub takojšnji zdravniški pomoči je Lesjak kmalu nato umrl.

Huda nezgoda malega otroka. Komaj 13 mesecev stari Milan Horvat je v Praprotnikovi ulici prevrnil na štedilniku ponev z vročo mastjo in pri tem zadobil tako hude opekline po gornjem delu telesa, da so ga morali reševalci prepeljati v bolnišnico.

Razburjenje zaradi splašenega konja. Hlapec izvoščka Pavalca v Vrtni ulici je umival te dni konja svojega gospodarja v Dravi pri Pristanu. Ko ga je hotel vpreči zopet v kočijo, se je konj splašil in zdriljal po Vojaški in Langusovi ulici, Koroski cesti in Vrbanovi ulici domov v Vrtno ulico. Med pasanti v omenjenih ulicah je nastala panika in je bilo le srečno naključje, da se ni pripetila nobena nesreča.

Nezgoda. Včeraj popoldne se je 22letni narednik Ivan Stumberger na ulici spodrsnil in padel tako nesrečno, da se je precej poškodoval na glavi. Poklicani reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

Mura izročil svojo žrtev. Pri Apačah je Mura naplavila moško truplo, ki je po mnenju zdravnikov že del časa ležalo v vodi. Vtopljenec je star okrog 60 let, 180 cm visok, rejene postave, plešast in oblečen v priprostejšo obleko. Na prstu je imel srebrn prstan z črkami M. R. Truplo so pokopali na pokopališču v Apačah.

Likvidacija Jugoslovanske Matice. Mariborska podružnica Jugoslovanske Matice, ki po razpustu ljubljanske banovinske organizacije ni mogla več uspešno delovati, je sklenila tudi formalno prenehati in je v ta namen sklicala za petek 27. tm. ob 20. uri v Narodni dom svoj zadnji izredni občni zbor. Obenem pa bo ob tej priliki tudi ustanovni občni zbor »Branibora«, ki bo poslej prevzel delo, katero je ali naj bi bila opravljala Jugoslovanska Matica.

Jugoslovansko-bolgarska liga. Pripravljalni odbor za ustanovitev Jugoslovansko-bolgarske lige v Mariboru je vložil pri oblasti pravila. Čim bodo odobrena, bo takoj sklican ustanovni občni zbor.

Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru priredi v soboto 28. tm. ekskurzijo na Falo in v Ruše. Odhod na Falo bo z vlakom ob 5.45, kolesarji pa ob 5.30 z Glavnega trga.

Davčna uprava za mesto Maribor vabi stranke, ki so izročile davčni upravi za mesto Maribor stare obveznice 2 in pol% državne lot. rente za vojno škodo v zameno v času do 6. julija 1934, da dvignejo pri tej upravi nove obveznice osebno ali proti priznanici in oddaji ustrežajočih izvirnih reverzov, in sicer v času od 8. do 12. ure.

Lepo planinsko slavlje na Boču. Boč je sprejel v nedeljo ob peti proslavi zgraditve stolpa spet lepo število turistov. Bilo je, kakor smo prerokovali, ves dan krasno vreme. Okoli 500 starih in novih ljubiteljev te lepe gore je ta dan uživalo vsak po svoje v njegovem zelenem kraljestvu. Že v zgodnjih jutranjih urah pa vse do poznega popoldneva si srečeval planince veselih in zadovoljnih obrazov korakati gori in dol. Ob 10. je bila v cerkvi sv. Miklavža maša, potem pa se je pričela veselica, ki je trajala do poznega mraka. Pri prireditvi sta sodelovala steklarska godba iz Rogaške Slatine in slovit septet bratov Živkov iz Maribora. Zlasti je bilo živahno vrvenje popoldne, ko so volili kralja Boča, in je doletelo to častno mesto nestorja slovenskih planincev, g. dr. Tomiška, ki pa je žal že pred izvolitvijo odšel. Upamo, da je prireditev katere čist dobiček je namenjen za odplačilo dolga na stolpu, tudi denarno dobro uspela!

Mednarodni šahovski turnir v Curihu. V desetem kolu je Rosselli zmagal nad Müllerjem, Bernstein nad Jossem, Flohr nad Stahlbergom, Grob nad Gygljem, Bogoljubov nad Naegelijem, Euwe nad Hennebergerjem, Aliehin nad Johnerjem in Niemcovič nad Laskerjem. V enajstem kolu je premagal Aliehin Gyglja, Flohr Henneberga, Bogoljubov Jossa, Euwe Bernsteina, Stahlberg Groba, Rosselli pa Naegelija; Partiji Niemcovič:Müller in Lasker:Johner sta bili prekinjeni. Stanje po XI. kolu je naslednje: Flohr 9 in pol, Aliehin in Bogoljubov 9, Euwe 8 in pol, Sahlberg in Bernstein 7, Lasker 6 in pol (1), Johner in Niemcovič 5 (1), Henneberger 4 in pol, Rosselli 4 in pol, Müller 4 (1), Gygli 2 in pol, Naegeli 1 in pol, Joss 1 točko.

Tombola v Makolah. Novoustanovljena gasilska četa v Makolah je imela preteklo nedeljo izredno dobro uspelo tombolo. Po sodbi domačinov se Makole niso videli toliko ljudi. Poleg domačinov so obiskale tombolo v popolni gasilski opremi gasilske čete Slovenska Bistrica, Poljčane, Cirkovce in Sv. Lovrenc, kar kaže verno sliko vzajemnega delovanja med podeželskimi gasilskimi četami. Prvo tombolo, in sicer kompletno spalnico iz javorovega lesa, je zadel tesar Leopold Sodin iz Pečk; drugo tombolo, moško dvokolo, je dobil posestnik Anton Klajnšek iz Sv. Ane; tretjo tombolo, enovprežni voz, je dobila posestniška hči Ana Kacijanova iz Stopnega; četrto tombolo, telico, pa je dobila posestnikova hči Martina Turkuševa iz Majšperga. Poleg navedenih tombol je bilo razdeljenih še nadaljnjih šest tombol ter 95 amb, 80 tern, 60 peterk in 12 deseterk. Gasilska četa se zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da je tombola tako lepo uspela. Da je tombola dosegla popolni uspeh, pa je v prvi vrsti zasluga neumornega tajnika čete učitelja g. Franca Miklavca in agilnega poveljnika trgovca g. Josipa Šoštarja.

Ali ste jo že kupili?

Pilotska šola v Zagrebu. Vseučilišnišniki kakor tudi maturanti srednjih šol, ki še niso odslužili dijaškega roka, lahko brezplačno dovršijo pilotsko šolo Aerokluba v Zagrebu pod pogojem, da po absolviranju šole odslužijo svoj dijaški rok v aviaciji. Vsak kandidat naj predloži Aero klubu v Zagrebu prepis spričevala zrelosti ter potrebne formulacije, ki jih vsak kandidat lahko dobi v pisarni Aerokluba, Zagreb, Gajeva ulica 7. Aeroklub tudi sprejema v svojo pilotsko šolo vse one, ki žele proti plačilu absolvirati pilotažo, da po položenem izpitu dobe diplomu sportno-turističnega pilota. V šolo se sprejemajo tudi dame.

Jesenska razstava umetniških fotografij v Zagrebu. »Fotoklub Zagreb« bo imel od 1. do 10. oktobra t. l. fotografsko razstavo pod imenom »Jesenska razstava umetniških fotografij«. Pri tej priliki bodo razstavili prvič svoja dela tudi amaterji iz vse Jugoslavije. Z zanimanjem se pričakuje borba med amaterji in poklicnimi fotografi. Opozarjamo vse amaterje in poklicne fotografe Jugoslavije na to razstavo. Po informacije naj se obrnejo na naslov »Fotoklub Zagreb«, Masarykova ulica 11.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu (Hextenschuss) se uporablja naravna »Franz Josefova« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

Subotica dobi radijsko postajo. Mero-dajni krogi v Beogradu so odobrili načrt ureditve radijske oddajne postaje na področju bivše Vojvodine, za sedež postaje pa so odredili Sombor ali Subotico.

Mednarodni kongres raziskovalcev malarije bo letos meseca septembra v Rimu. Za našega delegata je ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja odredilo dr. Milana Gozdenoviča pri Higienem zavodu na Cetinju.

Jugoslovansko-švicarska trgovina. Obseg švicarske zunanje trgovine je v preteklem polletu zopet nazadoval. — Iz Jugoslavije je Švica uvozila v prvem polletu blaga za 5.492.217 švicarskih frankov, v Jugoslavijo pa je izvozila blaga za 3.222.307 šv. frankov. Napram Švici smo torej v zunanji trgovini močno aktivni.

Službeni list banske uprave dravske banovine št. 57 z dne 18. t. m. objavlja navodilo glede prodaje kruha po specerijskih, živilskih trgovinah itd.; uredbo o izpremembah in dopolnitvah uredbe o pavšaliranju potnih stroškov šumarskih uslužbencev; popravek k uredbi o znižanju prejemkov občinskih uslužbencev, zaposlenih v upravni službi ali pri podjetjih in ustanovah; odločbo ministrskega sveta, s katero se dodaja pripomba za tar. št. 33 uvozne tarife k predlogu zakona o obči carinskih tarifi; tolmachenje glede plačevanja luksuznega davka od predmetov po vrednosti; odločbo o prepovedi izvoza orehovitih debel; izpremembo komentarja k carinski tarifi za šr. 201 glede koncentrirane plinove vode; pojasnilo k uredbi o višini in načinu pobiranja banovinske trošarine za vino in žganje; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v l. 1934. in odločbe obče seje državnega sveta o dobrovoljstvu, o ugodnostih po točki 4. § 80. finančnega zakona za leto 1933/34 in o možnosti popravkov pravnomočnih upravnih določb ter razne objave iz »Službenih Novin«.

Radio Ljubljana. Spored za petek 27. t. m.: Ob 12.15: reproducirana glasba; 12.45: poročila; 13.00: čas, reproducirana glasba; 19.00: izletji za nedeljo; 19.30: reproducirana glasba; 20: prenos iz Zagreba; 22.00: ča, poročila, reproducirana glasba.

Grajski kino. Danes zadnji dan »Planine kličejo« (Rebel). V glavnih vlogah Louis Trenker, Luise Ulrich. Od jutri dalje »Pirati zraka«, premiera.

Kino Union. Krasen film velike ljubezni in špionaže »Če žena ljubi«. V gl. vlogi Brigita Helm, Willy Fritsch, K. L. Diehl in Oskar Homolka. Pride dunajska glasbena veleopereta »Kralj valčka«.

Motnje v želodcu in črevesju, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteto, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefove« grenčice. Zdravniki svetovnega slovesa hvalijo izborni učinek, ki ga ima »Franz Josefova« voda v svoji lastnosti kot mlo odvajajoče sredstvo zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah, satikarjih in hemoroidalno bolnih. »Franz Josefova« genčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Uvoz japonskega blaga skozi Solun v Južno Srbijo je znašal v letu 1933. samo 19.196 kg, v vrednosti 640.000 Din, v prvi polovici letošnjega leta pa je uvoz že narastel na 30.000 kg v vrednosti več ko enega milijona Din. V glavnem se uvaženo ceneno tekstilno blago.

Žalosten konec kratke svobode. Kot smo že poročali, je pretekli ponedeljek pobegnil iz tukajšnjega sodnega poslopja Štefan Strmšek. Kljub temu, da so beg takoj opazili, je bilo vsako zasledovanje za njim brezuspešno. Vendar se Strmšek ni dolgo veselil svobode. Torek je bil posebno vroč dan, pa si je tudi Strmšek hotel privoščiti hladno kopel v Dravi Malnil jo je na popularno ljudsko kopališče na Schmidererjevem obrežju, in to kar v obleki kaznjence. Že preje se je dogovoril z nekimi znanci, da bo ob tej priliki zamenjal svojo »uniformo« za civilno obleko. Sreča mu pa ni bila mila. Komaj se je Strmšek slegel, sta ga že opazila dva stražnika. Pognal se je takoj v vodo in zaplaval proti sredini struge. Za njim se je pričela gonja s čolni, a sredi Drave je Strmšek sam omagal. Prijel se je za čoln, ki ga je potegnil k obrežju. Tu se je ves izmučen in onemogel vlegel v travo in se pustil brez odpora vkleniti. Pri zaslišanju je izpovedal, da že dva dni ni zavžil ničesar. Policija ga je poslala nazaj v sodne zapore.

Velika tatvina. Pred dnevi je prijavila neka tukajšnja stranka, da ji je neznan storilec odnesel več raznih oblek, čevljev in drugih predmetov v vrednosti okoli 20.000 dinarjev. Sum je takoj padel na Otona Prosenca, ki je bil pri tej stranki v službi in za časa gospodarjeve odsotnosti sam doma. Policija je pričela takoj poizvedovati za njim in ga je predvčerajšnjim zalotila v neki mariborski gostilni prav v trenutku, ko je prodajal ukradene predmete. Na policiji so ugotovili, da je Prosen star 32 let, pristojen pa v Senčur pri Kranju. Izroččen bo sodišču.

Vlom v pisarno. V pisarno tovarne Thoma v Cvetlični ulici je vlomil neznan dolgoprstnež. Pri tem ga je spremljala še velika sreča, ker je v blagajni našel ključ, ki so jih tam pozabili. Odprl je blagajno in odnesel 2600 dinarjev gotovine.

Tatvina kolesa. Zidarškemu polirju Ludviku Čergulu je neznan zlikovec ukradel izpred neke gostilne v Mlinski ulici 700 Din vredno moško dvokolo. Ukradeno kolo je znamke »Neger«, temnozeleno pleskano in ima evidenčno štev. 73.607.

Tudi zavese kradejo. Neznan storilec je v Trubarjevi ulici stanujoči privatni uradnici Mihi Mirovičevi ukradel z oken njenega stanovanja 4 zavese s karnisami. Tat se je splazil v stanovanje skozi priprto okno. Mirovičeva je oškodovana za 800 Din.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 19.1 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 13.6 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 19.3 stopinjah 739,66, reduciran na ničlo pa 737.2; relativna vlaga 73; od včeraj na danes je padlo 14.2 mm dežja; vreme je jasno; vremenska napoved pravi, da se bo vreme zboljšalo in bo zopet vroče.

Sovjetski tisk.

Sovjetska Rusija potrosi ogromne zneske denarja za tisk. »Pravda«, ki navadno prinaša poročila o gibanju komunistične stranke, je v zadnjem času svoj obrat silno razširila. Tiskarna, upravni prostori in uredništvo zavzemajo površino 7.5 ha. To je nekaka sovjetska graščina in časnikarsko mesto. Uredništvo je nastanjeno v stavbi, ki ima osem nadstropij. Tiskarna ima najmodernejše stroje. O rotacijskem stroju pa govore, da je največji na svetu.

Naša socialna vprašanja

Zakaj toliko boja proti tuberkulozi?

Poročila zadnjih 50-let let pravijo, da se število smrti za tuberkulozo polagoma, a vendar stalno pada. Vprašamo se torej, zakaj se pri nas zadnja leta toliko piše in straši s tuberkulozo in nevarnostje njenega širjenja?

Odgovor je sledeč: Svetovna statistika kaže v resnici padanje števila smrtnih primerov, iz nje pa lahko razberemo tudi to, da so v tem oziru v svetu razne kategorije držav, take, ki so to bolezen v toliki meri zatirale, da postaja boj proti njej manj pomemben, oziroma manj potreben in da so celo institucije, ki niso bile v ta namen organizirane, preštevile in deloma nepotrebne. Saj je doseženo tako stanje, da že zdaleč ni po številu smrtnih primerov več na prvem mestu tuberkuloza, marveč cela vrsta drugih bolezni. Istočasno pa nas oči statistika, da so v pokrajini in državi, kjer je tuberkuloza skoro stacionarno enako razširjena in še vedno na taki stopnji kot v prej omenjenih pokrajinah pred 50 leti.

Drugo vprašanje, ki si ga stavi lajik je, ali je boj proti tuberkulozi zares uspešen in ali so izdatki in žrtve, ki jih ta boj od nas zahteva, v razmerju z doseženimi uspehi, saj vemo, da je bacil te bolezni zelo trdoživ in ga bolniki stalno razpršujejo! — So to vprašanja in ugovori, ki na videz zares spravljajo v zadrego, toda iz njih vendar zeva pomanjkanje poučenosti o tuberkuloznem problemu. Trdim, da je boj proti tuberkulozi prav zelo uspešen in da se žrtve in izdatki zanj stotero poplačajo. In za dokaz te trditve kažem samo na krasen primer onih držav, ki so se ga lotile z vso žilavostjo, vanj vložile veliko truda in denarja ter tudi žele krasne uspehe. Pa še kako lahko iztrebimo tuberkulozo, če le sistematično in vztrajno delamo! Seveda ne smemo pričakovati posebnih rezultatov v dobi nekaj mesecev. Tudi pri njeni polni pleveli obupuje kmetovalec, nekaj neizpulenih bilk zaseje množico novih, a pridnemu poljedelcu prizadevanje le uspe. Težko je pa, ako je v tem boju osamljen ter mu veter vsako leto donaja iz sosedove njive novega plevelnega semena. — Tak boj mora biti organiziran in vsestranski. Bacil iztrebiti je nemogoče, mogoče pa je zmanjšati število bacilov v naši okolici. Težko je preprečiti, da človek ne bi vdihnil v svojem življenju bacilov tuberkuloze, pa to ni glavno, važneje je to, da za obolenje na tuberkulozi ni vseeno, ako vdihna človek posamezne bacile od časa do časa ali pa

če jih vdihuje v veliki množini in dan na dan. Množice bacilov kmalu zmorojo človekov organizem, v kali zadušijo njegovo odpornost ter povzročijo bolezen, posamezni bacili pa le redkokdaj povzročijo pri povprečnem odpornem človeku bolezen, narobe, ti posamezniki celo podžigajo v človeku odporne sile, da si ustvarja čedalje večjo moč obrambe proti tuberkulozi. Ako z vsemi sredstvi odstranjujemo in zmanjšujemo grobo infekcijo, ki prihaja od močno odprtih tuberkuloznih na zdrave, dosežemo to, da zdravi v vedno redkejših primerih vdihavajo večje množine tuberkuloznih bacilov. Le posameznim bacilom so še izpostavljeni. Tako se polagoma krepi ljudska odpornost proti tuberkulozi. Prebivalstvo se takorekoč imunizira in padanje obolenj na tej strašni bolezni je v svojem početku.

Če nadalje upoštevamo dejstvo, da en primer odprte tuberkuloze, ki prosto pluje in izmetuje mase bacilov v svojo okolico okuži do deset ljudi na leto, vidimo, kam nas pelje brezdelje v vprašanju zatiranja tuberkuloze. Obenem pa nam je jasno, kaj doseže dobra protituberkulozna organizacija v državi, ki zdravi in odstranjuje taka kužna gnezda. Uspeh takega dela je ne samo verjeten, marveč absolutno siguren. Malodušje, obupavanje in malomarnost v tem oziru je pogubonosno in čimdalje odlašamo, tem težje delo nas čaka. Opraviti ga moramo, čimprej se ga lotimo, tem bolje bo za nas. Da je pri nas vse pri starem in da umirajo skoro istotako velike množice ljudi za tuberkulozo kot je to bilo v drugih državah pred 50 leti, je jasen dokaz pomanjkanja dela in organizacije na tem področju. To delo bo pa le tedaj popolnoma uspešno, ako bo zavzelo vse pokrajine v državi, pod enotnim krepkim vodstvom in z izdatnimi finančnimi sredstvi. Izgleda, da se je ministrstvo zdravja končno odločilo za to težko, a neizogibno nalogo.

In mi, ki smo med mesti v državi najbolj ogroženi, v sredi tekstilne industrije, znane po svojem pospeševanju tuberkuloze? Množice slabo plačanih in slabo hranjenih delavcev v slabih stanovanjskih razmerah! Kriza dela, kriza prehrane, brezposelnost — vse sami pospeševalci tuberkuloze — in k temu naj drži mo krížem roke? Naj čakamo pomoči od kdovekve? Sami se borimo, sami si skušajmo pomagati, če ne, se bomo s svojimi otroci vred zadušili v čedalje bolj razširjajoči se kugi. Ne moremo ča-

kati rešitve od države vsaj za nekaj let. Obstoječi sanatoriji v oddaljenih krajih nam ne koristijo; kdo zmora take stroške? Hočemo sanatorij doma, tu na leglu zla, seveda sanatorij z nizkimi bolniškimi cenami. Danes ni zdravljenje tuberkuloze navezano na gorsko klimo, danes lahko zdravimo prav tako uspešno tu v mestu ali najbližji okolici, kjer ni treba čakati bolniku do konca svojih moči, da mu uspe dobiti mesto v daljnem in drugem sanatoriju.

Takoj v Mariboru naj bo omogočeno za zmerna sredstva in že v prvem začetku boleznin sanatorijsko zdravljenje! In če si je mogoče tu zdraviti spolne bolezni, očesne bolezni itd., ali naj se čudimo zahtevi po zavodu za zdravljenje tuberkuloze? Prosim, pomislite in zavedite se nevarnosti in potrebe! Podprite to delo privatne iniciative, darujte, zbirajte, saj s tem koristite le sebi in svojim otrokom. Vem, da sami ne bomo zmogli bremena, pa storili bomo najlepše delo če bomo s-

primerno vsoto stopili pred javnost ter lahko rekli: Tu je denar malih ljudi, a uvidevnih in razumnih, brigajočih se za blagor svoje občine in zavedajočih se, da se bo ta žrtev stotero poplačala. In zdaj pa vi, ki ste bogati, glejte, da vaš delavec ne bo umiral od tuberkuloze, ne bo ogražal vas in nas, sežite v žep in darujte ter tako investirajte del kapitala v to tudi za industriju prepotrebno in res tabilno stvar! In vemo, da bomo našli pri pametnem človeku vse razumevanje. Pa bomo šli še dalje ter stopili pred oblasti in povedali, kaj hočemo in kaj je potrebno in ne bo zaman. To je cilj akcije Protituberkulozne lige v Mariboru, katerega skušajmo vsi, vsak po svojih močeh pomagati uresničiti.

Država vsega ne zmora, niti tako hitro kot bi si mi želeli. Tako so si reševali ta problem vsi kulturni narodi, zato po-kažimo tu svojo pravo kulturnost!

Dr. Josip Vrtovec.

Ptuj

Poštna vest. Poštni uradnik Ernest Fleischman je premeščen od pošte Ptuj k pošti Trbovlje I.

Občinska trošarina. Počenši z 22. julijem t. l. pobira mestna občina od poštinih paketov za naslovnike na področju ptujske občine trošarino, ki znaša za vsak paket do 5 kg 2 Din, do 10 kg 3 Din in nad 10 kg 4 Din. Trošarino zaračunava pošta pri prevzemu paketov.

Protibrezbožna razstava v Ptuj. Od 27. do 30. tm. bo v našem mestu, in sicer v prostorih osnovne šole, protibrezbožna razstava. Razstava bo pod pokroviteljstvom odbora uglednih meščanov, na čelu s proštom g. dr. Ivanom Žagarjem. Našemu ljudstvu to kulturno prireditve, ki je imela v raznih državah Evrope in tudi v Ljubljani veliko uspeha, toplo priporočamo. Vodja razstave je g. Evgenij Mesner kot delegat mednarodnega odbora »Pro Deo« v Ženevi.

Zastrupljenje z vraničnim prisadom. V ptujsko bolnišnico je bilo prepeljanih 5 oseb, ki so se zastrupile z vraničnim prisadom pri raztelesenju za to nevarno boleznijo obolelega vola. Od teh 5 oseb je umrla le 64-letna posestnica Ana Koresova, ostale 4 osebe pa so ozdravele in so tudi že zapustile bolnišnico.

Kino. V soboto 28. in v nedeljo 29. tm., obakrat ob 20.30, se predvaja velika opereta »Viktor in Viktorija«. V glavnih vlogah Renata Müller. Film »Melodija Dunaja«, ki je bil na sporedu, odpade.

Grozno neurje, ki je razsajalo v ponedeljek 23. tm. okrog poldne, je napravilo

tudi v ptujskem okraju veliko škodo; najhujše so prizadete Haloze, kjer je toča pobila mestoma do 80% grozdja in drugega sadja. Prizadeto prebivalstvo je zaradi te elementarne nesreče zelo pobito.

Nezgod. V ptujsko bolnišnico so prepeljali 5letno Šteiko Faričevo iz Rabelčje vasi s smrtno nevarno poškodbo, ki ji jo je prizadel njen 11 letni bratec. Fantek je v neopaženem trenutku odnesel koso in se spravil kosit; njegova sestra Štefka pa mu je prišla preblizu, tako, da ji je s koso skoraj odrezal levo nogo in bi tudi gotovo izkrvavela, da je niso takoj prinesli v bližini stoječo bolnišnico, kjer so ji nudili prvo pomoč. Kljub temu je stanje otroka zelo nevarno.

Nočni pretep. Preteklo noč je postal na javni cesti v Kicarju žrtev fantovske posirovelosti 20-letni Janez Volgemut iz Kicarja. Nekaj ponočnjaki iz Podvincev so ga s koli in noži tako premlatili, da je obležal z nevarnimi poškodbami po vsem telesu v mlaki krvi na tleh. Bil je prepeljan v ptujsko bolnišnico.

Sejem za prašiče, ki se je vršil v sredo 25. tm., je bil nekoliko bolje založen kakor zadnji, a tudi kupčija je bila živahnejša. Prignali so 193 rilcev, prodali pa 87. Cene za kg žive teže so bile sledeče: debeli 6—7 Din, prolenki 5—6 Din; mrtve teže 9 Din. Znatno so padle cene pri drobnariji, in sicer so se prodajali 6—8 tednov stari prašički od 50—100 Din eden. Padec cenam znaša okroglo 30 odstotkov.

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Iz mariborske kolonije P. R. K. v Bakarcu

V kopaljšču je veleobrat. Mariborčani, Celjani, Koprivničani, letoviščarji in domačini, mali, večji, odrasli, stari in najstarejši — tudi prababice še znajo plavati, — zastopniki in zastopnice najrazličnejših linij in dolžin se zabavajo v skupinah ali samotarsko, kakor pač komu prija. Sami rjavokožci, ki jim koža rjavi v vseh odtentkih med belo, indijansko in malajsko pod vplivom solca, vode, vetra ter raznih krem in olj. Poznajo se večinoma le po krstnih in v Bakarcu pridobljenih imenih. Na pesku so predvsem važni graditelji, fantje Celjani, in male deklice. Gradijo mostove, gore, gradove ter jih nato podirajo s posebno silovito naslodo. V plitvi vodi brodirajo drugi, tretji se lenobno prazijo na betonu, oni tam igrajo odbojko, ti se producirajo s plavanjem. Gospod Kvešo pije vodo na pritisk svojih ljubeznivih hčerk, ki ga držita pod vodo, če se le spusti z varnih stopnic. Celjanke kličejo »jo-o-ooš« za nekim še polbelim suhcem; menda bi hotele »še« čokolade od tega »Joša«; ime se ga je erijelo, ker je prevneto zahteval ponoviti neke točke za koncertu malih harmonikarjev. Mala Grigica in Marica sta do vratu v vodi in kličeta »strica Slavica«, da ji pride učiti plavat. Povsod šale in smeh in malo prijateljskega zbadanja.

V tem živžavu je nekega dne zmanjkalo našega Vilčka. Pravkar je še bil tu. — S pomola nekaj kličejo, tudi z ribarskega čolna je slišati neke vzklike. Saj res! Sredi zaliva se poriva enakomerno naprej plava glavica in vzbuja občo pozornost. Pa da ni to Vilček? Nekam podoben se nam zdi, ko zleze na drugi stra-

ni na kopno. Menda vendar ne bo: prejle so se fantje nekaj sporekli, ko so mu podrli veliko peščeno goro; bil je slabe volje in je odšel domov. Da, tako bo. — A kmalu, glejte ga zopet v kopaljšču! Ves obraz mu sije: »Jaz sem prvi morje preplaval!« Debeli kopaljški stražar, »barba Sime« s tropsko čelado, se je prizibal v svojem rdečem čolničku in mu požugal s svojo kratko palico: »A da te je uhvatilo morskí pas, a? Da nisi domogao do brjega, a?« Policist Mate v službeni uniformi ga je prav službeno, ostro okregal, pozneje, ko je imel le plavalne hlače, torej v civilu, pa mu je iskreno čestital. Še celo gospod plavar se je zanimal za drznega plavalca in mu obljubil »2 dana zatvora«. — Ker najbrž ni mislil resno, se je prav za prav čisto lepo končala zgodba »o Vilčku, ki je prvi morje preplaval.«

II.
Najvažnejši, najpriljubljenjši, sploh naj... naj... član naše kolonije je vsak dan med 10. in 11. naš Ivane, ki hodi po pošto. Do 10. ure mu obljublajo vsi vse-mogoče, če jim kaj prinese, po 11., ko je že vse razdelil, si pa ni več varen življenja. Smrt zaradi obešenja na najvišjo ribiško lestev, je še najmanj, s čimer groze oni, ki niso ničesar dobili. Do sedaj je še vendar živ in zdrav, ker se prehuda jeza na pošto in nanj dosledno vtopi v solzali.

Teta, teta Herma seveda, je izjema. Ona je vesela, če ne dobi nič pošte, posebno pa ne takih pisem kot zadnjič: štiri strani nasvetov, kako naj se in kako naj se ne vodijo počitniške kolonije. Pi-

sal je mlad očka s primerno učiteljsko bolestin temeljitostjo v sicer hvalevrednem strahu za svoje dete. Pred šestimi leti, ko je začela s kolonijami, bi bila mogoče podobno, a dosti vljudnejšo razpravo z zanimanjem prečitala, sedaj pa... Sedaj pa se še ni odločila ali naj jo vrže v peč ali stvarno stilistično in slovnično popravi in pošlje »Učiteljskemu tovarišu« v priobčitev. Vsekakor jo še hrani kot bolesten spomin.

»Idea, z doma me vprašujejo, zakaj si bila kaznovana,« pravi Teta majhni, osem letni punčki »Kdo te je kaznovan?«

Nič.
»No, povej vendar! Zakaj pa jočeš?«
»Saj, saj ni nič. Jaz hočem domov, k mami, pa sem pisala, naj pride po mene, sem pisala, da...«

Sledi samoobtožba. — No čedno si je izmislila.

Dragica je jokala prvič, drugič in tretjič zaradi domotožja. Naslednjikrat je jokala, ker še vedno ni bilo pošte od doma. Ko je pa naslednji dan dobila pet pisem in tri karte naenkrat, je imela spet vlažne oči — od sreče in pa, da bi drugi ne bili preveč zavidni. Od sedaj je pošto dobivala vsak dan in redno vsak dan jokala. Prav za prav niti sama nikoli ni vedela zakaj, a gotovo je bilo vsakokrat zelo hudo in zelo važno. Prava nevihta je izbruhnila, ko je dobila od doma poročilo, da je prispela od nje domov v enem tednu ena edina karta. »Pomislite,« je pravila vsakomur po večkrat in krilila z rokami, »pomislite, doma so dobili samo eno mojo karto, jaz pa sem vsak dan pisala pisma. Uboga mama! Kaj si bodo doma mislili o meni! Jaz moram domov, domov.« Nato povodenj. Telefon in telegraf sta stopila v službo od obeh stra-

ni, a včeraj nas je vendar predčasno zapustila. Pri slovesu je zopet bridko jokala: »Jaz bi že še ostala, a moram domov zaradi mame. Nikoli še nisem bila tako daleč in tako dolgo od doma. Mama se tako strašno boji za mene, jaz ne morem biti tako dolgo brez nje.« — Uvideli smo upravičenost njenih razlogov: je res hudo brez mame za tako dete. Saj šteje komaj dobrih 1000 (tisoč) tednov.

Nada ni in ni dobila pošte. Niti od doma, od mame, niti od ... ja, hm. »Kaj si ga pa tako slabo vzgojila,« je rekla Marta. — Prej vedno dobro razpoložena Nada je postajala nervozna. »Mamica bo prišla po mene sama, zakaj mi nič ne piše? V četrtek moram oditi, v Zagrebu me bodo čakali, gremo na planine. Jaj, če zamudim!« Na opombo, da očka Triglav letos še ne namerava na počitnice na morje, ampak jo bo počakal na svojem mestu, se je samo nasmehnila in zgenila z rameni. »Ne, ampak atek ima zdaj dopust, pozneje pa ne more z nami.«

Pošte ni in ni. Nada postaja čemerna, postaja otožna, žalostna... Nekomu v koloniji se je morala zelo smiliti: pisal ji je pismo, dal ga v Bakarcu na pošto in ona ga je dobila še isti dan. Baje so bili celo verzi. A zdaj je lonček prekipele! »Norčujejo se iz mene,« je zajokala.

Pošte ni! »Slabovzgojeni« ne piše, pa niti mamica ne. — V tej stiski jo pa pogrunta: »Ti, Ana, obljubi mi, da mi storiš uslugo.«

»Seveda.«
»Napiši mi pismo, da moram v četrtek v Zagreb. Kuverte mi treba, rekla bom, da sem jo zavrgla.« Teta ne pozna pisave moje mamice in če ti svojo pisavo malo izpremeniš, bo verjela. Veš, napiši kot mamica. Ti bom še povedala,

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

Savadagak je z roko naročil najstarejšemu vojščaku, naj ostane pri ujetniku, sam pa se je z ostalo trojico spet pomaknil na rob goščave. Jezdec na desni je stal poleg konja tik ob robu in se pripravljajal na raziskovanje goščave. Savadagak je dvignil orožje, nameril in sprožil. Po zraku je švignilo rahlo praskevanje in Atlant se je mrtev zgrudil na tla. Njegov padec je vznemiril preostalega, ki je bil oddaljen na levi, da je spod bodel konja in hotel zdržati proti njemu, toda sredi pota se je tudi on zrušil s konja, ki je preplašen zahrzal in zdvijal po goličavi v meglo.

»Končano je!« je vzkliknil Savadagak, pustil spremljevalce na straži ter se umaknil k ujetniku in njegovemu čuvarju. Sklonil se je k Atlantu in mu dejal v atlantsčini:

»Tvoja tovariša sta mrtva in isto se bo zgodilo tebi, če boš skušal pobegniti. Obljubi, da boš poslušen in jaz ti obljubljam, da se ti niti las na glavi ne skrivi. Si razumel?«

Atlant je prikimal.

»Dobro,« je dejal Savadagak in mu po-

tegnil listje iz ust. Atlant je globoko zadihal in se zganil.

»Kdo si, ki mi govoriš?« je vprašal.

»Tisti, ki si ga zasledoval.«

»Aztek?«

»Azteški častnik.«

»Kaj nameravaš z menoj?«

»Nič zlega. To se pravi, če boš poslušal moje besede in se ne boš upiral.«

»Govori!«

»Si iz čete zasledovalcev pobegle princeze?«

»Sem.«

»Koliko jih je v tvoji četi?«

»Dvanajst. Če si dva ubil, z menoj še deset.«

»Kje so ostali?«

»Višje gor! na cesti, ki vodi v smeri toka Kale.«

»Tu spodaj ste bili samo trije?«

»Samo.«

»Pridejo oni s ceste sem?«

»Ne.«

»Kam krenejo?«

»Dalje.«

»Kaj ste hoteli tu?«

»Pregledati strugo reke.«

»Čemu?«

105

»Če ni skrita v njej vaša galeja.«

»In bi nas bili napadli?«

»Samo v skrajni sili. Sicer smo imeli nalog obvestiti o izsleditvi svojega poveljnika, ki je pri ostalih naše čete.«

»Je častnik?«

»Da.«

»Koliko čet nas zasleduje?«

»Štiri. Dve po desnem in dve po levem bregu.«

»Skupaj osem in štirideset vojščakov?«

»Da. A zasledujejo vas tudi galeje po Kali.«

»Koliko galej je odplovalo?«

»Deset.«

»Koliko je na njih vojščakov?«

»Na vsaki dvajset.«

»Skupaj dve sto?«

»Da.«

»Kdo je poveljnik?«

»Častnik Naramzis. Na njegovih galejih je tudi vaš princ.«

»Princ Aftagad?«

»Princ iz dežele večernih gora.«

»Kako je prišel na galejo?«

»Poslal ga je veliki.«

»Čemu?«

»Da vas pomaga ujeti in pripelje nazaj vašo princezo. Če tega ne stori, bo žrtvovan.«

»Hvala ti!«

»Snemi mi obvezo z oči!«

»Šele na galeji.«

»Na galeji? Kam me nameravaš odpeljati?«

»S seboj v deželo večernih gora gotovo ne.«

»Potem me izpusti.«

»To bom storil tedaj, ko bomo že dovolj na varnem.«

Savadagak je poklical dva vojščaka in jima naročil:

»Odnosite ujetnika na galejo. Tam naj počaka zvezan, da se vrnem.«

Vojščaka sta dvignila Atlanta in ga napol odnesla napol odvekla po strmini k strugi in na krov. Pribočnik pa je z ostalima dvema ulovil konja obeh ubitih zasledovalcev ter ju skupaj s tretjim, ki je stal privezan ob robu, spravil v goščavo in privezal. Nato je odvezel orožje ubitima ter zavlekel trupli do roba reke, obtežil ju s kamenjem in vrgel v globino. Umazana voda se je zapenila nad njima in ju sprejela v svoj mokri grob.

»Opravljeno je!« je vzkliknil. »A potrebna je sedaj večja previdnost ko prej. Zasleduje nas še dve sto pet in štirideset ljudi. Devet jih je v naši neposredni bližini. Ko bodo predolgo pogrešali odsotnost trojice, jo bodo pričeli iskati, zato ne smemo več dolgo ostati tu. Biti moramo še pred večerom v bližini Kale.«

Sport

Razpis lahkoatletskega prvenstva Maribora posameznikov, ki ga priredi poverjeništvu Jugoslovanske lahkoatletске zveze v Mariboru 28. in 29. julija 1934 na igrišču SK Železničar na Tržaški cesti. 1. Pravico do udeležbe imajo vsi verificirani člani mariborskih klubov. 2. Tekmo vanje se vrši po pravilih in pravilnikih JLAS. 3. Prijave brez prijavnine je dostaviti najpozneje do 27. VII. 1934 na naslov: Poverjeništvu JLAS v Mariboru, pisarna Mariborski teden, Razlagova ul. Discipline: petek, 27. VII. ob 19. uri: tek 800 m, 5000 m; sobota 28. VII. 16.30 uri: predteki 100 m, krogla, skok v daljavo, tek 1500 m, finale 100 m, met kopja, skok ob palici, štafeta 4x100; nedelja 29. VII. 8. uri: predteki 200 m, tek 10.000 m, skok v višino, tek 400 m, met diska, tek 200 m finale, met kladiva, troskok, štafeta 800 x400x200x100 m. Prva trojica placiranih prejme priznanice. Žirija: vrhovni sodnik: dr. Jetmar; tehnični vodja: Fišer, starter: Bergant, sodniki: Beigott, Cestnik, Kram-

berger F., Kramberger B. Perin, Starašina: zapisnikar: Dobčnik.

Zastrupljanje mladine

»Frankfurter Zeitung« poroča o novih igračah v Nemčiji in piše: Trenutno obvladujejo otroški svet igrače, ki spominjajo predvsem na vojno. Tako imajo na primer otroci komplicirano zgrajen tank, ki z lahkoto prekorači ovire 60-ih stopinj. Tank »dvoživka« se valj po suhem in vodi ter plava, če nanese potreba, zelo pogumno. Potem je otrokom na razpolago obrambni top proti napadom iz zraka. Majhne strojnice oddajajo iskre na mesto strelcev, dočim frči bombno letalo po zraku in meče med poletom bombam slične odstrelke na tla. Te bombe se razpočijo kadar padejo na trd predmet. Na koncu pripominja list, da so zaradi prevladovanja naštetih igrač prišle iz prometa vse igrače, ki so vežbale glave v razmišljanju o pametnih stvarih.

Spominjajte se CMD

Po 14-dnevem bivanju tu je odšlo 10 otrok domov. V vagonu se pogovarjajo razne stvari.

Zinka: »Saj ni bilo nič luštno v koloniji.«

Vilma: »Vedno smo jokale, posebno od začetka.«

Vida: »In na mamo mislile.«

Elza: »Ko bi mi imeli hišo v Bakarcu...«

Vida: »Ko bi vsaj atek in mama bila tam...«

Jožica: »Ko bi mi vsaj kaj pisala, potem bi še rada ostala.«

»Jaz tudi.«

»Jaz tudi.«

— Mamice, vsaj pišite svojim malim in velikim!

Dobra misel.

Ona: Mislim, da bi bilo zelo prav, da bi se gospodje s črnimi lasmi oblačili v temne obleke, gospodje s svetlimi lasmi pa v svetle obleke.

On: Misliš? Kako pa naj se oblačijo plešasti gospodje?

Ženska lepota in sreča

Kaj more trajno osvojiti moškega?

Ni res, da bi bila lepota odločilna za učinek, ki ga ima ženska na okolico. Tudi ni res, da bi bila večina žensk, ki so imele kakšno vlogo v zgodovini, lepa. Markiza de Pompadour je bila bolj dražestna in duhovita nego lepa. Cosima Wagnerjeva, tovarišica genialnega skladatelja, je bila grda, a vsi opisujejo čarobni vtis, ki ga je napravila na svojo okolico. Kneginja Pavlina Matternichova, ki so jo slavili najbolj med ženskami njenega časa, je dobila naziv »lepe grde ženske«.

Premnoge ženske mislijo, da je pot do sreče za lepoto posuta s cvetjem in si žele samo lepote. Pri tem nas uči izkušnja drugače. Med več sestrami je najlepša tista, ki se najslabše omoži. Lepa dekleta se poročijo navadno zelo zgodaj in njih izbira pogostoma ni srečna, ker so premlade in imajo premalo

izkušenj. Ali pa so tako razvajena in zbirčna, da zamudijo pravi trenutek in se morajo potem kakor v pravljici, zadovoljiti s pastirjem, ker ni več princev.

Lepota sama na sebi ni jamstvo za trajen učinek. Na prvi pogled očara vsak lep obraz, a če ni za njim ničesar, prične kmalu dolgočasiti. Neprimerno večji učinek ima ženska, ki zna izobličiti svoje čuvstvo in duševno življenje, ne da bi ji bilo treba pri tem zanemarjati svojo zunanost. Moža osvaja za trajno najbolj ženska dražest, tista težko opredeljena mešanica mičnosti, ljubeznivosti, srčne toplote in razumnosti, s katero učinkuje ženska bolj, nego če bi imela klasične, toda brezdušne poteze Venere. Lepota se ne da vedno doseči, toda dražest, ki korenini v duši, si lahko razvije skoraj vsaka ženska.

Kozmični izvori vremena

Zanimive trditve znanstvenikov.

Neki ameriški mornariški zdravnik, ki se bavi že desetletja z meteorologijo in sorodnimi vedami, je objavil pravkar razpravo o vplivu solčnih peg na zemeljske vremenske razmere. Prepričan je, kakor mnogi drugi znanstveniki, da je neka določena zveza med solničnimi pegami in deževnimi leti, in da ima vreme kakor solčne pege neko določeno periodo, ki obsega 11 let. V tej periodi se suše vedno menjavajo z deževnimi dobami.

Tako smo prav letos v začetku nove dobe solčnih peg, ki prinaša s seboj vidne spremembe v vremenskem oziru. Ta čas vlada na primer na velikanskem ozemlju vzhodne Evrope, Angleške, Amerike silno pomanjkanje padavin. Šele v zadnjih dneh se je v tem pogledu položaj malo spremenil. To pa pomeni po trditvah omenjenega ameriškega raziskovalca uvod v izredno deževno dobo, ki bo dosegla svoj višek v letih 1936 do 1938. Takšne napovedi zbuja seveda veliko pozornost med poljedelci tistih dežel, kjer je dolgotrajna suša ogrožala

setve.

Celo mnogi učenjaki, ki tej napovedi ne verjamejo posebno, so prepričani, da so uničujoči peščeni viharji, ki so v zadnjem času divjali nad Zedinjenimi državami, v vzročni zvezi z novimi solničnimi pegami. Seveda pa pravijo, da je Amerika že v prejšnjih letih imela takšne viharje, ne da bi se istočasno pojavljale solčne pege, vsaj ne v takšni izredni obliki. V tej zvezi pa je omeniti tudi hipotezo, da ima tudi luna svoje vplive na vremenske in podobne pojave na zemlji. Posebno znanost, ki raziskuje potrese, išče vzporednosti med potresnimi katastrofami in nekimi mesečnimi pojavi. Po drugi strani pa iščejo danes že zvez med vesoljnimi poplavamami, o katerih govore izročila skoraj vseh ljudstev na svetu, in periodiciteto raznih nebesnih pojavov. Tu nam seveda periode 11 let ne zadostujejo več, ampak prihajajo v poštev dolga tisočletja. Vsekakor je zanimivo, da navajajo vsa stara sporočila o vesoljnih potopih tudi izredne pojave na nebu in med zvezdami.

Tako je povsem mogoče, da homo od leta 1936 do 1938 v resnici doživi izredno deževna leta. Na vesoljni potop nam pa seveda ni treba takoj misliti. Sicer pa bomo že v dveh letih imeli priliko videti, kaj bo iz napovedi ameriškega raziskovalca.

Sobo odda

SOBO
in kuhinjo oddam s 1. septembrom. Cankarjeva ul. 5, Studenci. 3033

LEPA SOLNČNA SOBA

v mirnem delu mesta s posebnim vdomom, z uporabo kopalnice z mrzlo in topljo vodo, centralna kurjava se odda s 1. avgustom 1934. Poddobnosti v upravi »Večernik«. 2925

Rek.

Skrivati siromaštvo je često največja maškerada. A kazati ga brez potrebe ni nima haska.

Tiste ženske, ki polagajo največjo vrednost v svoja oblačila, ne vedo, da je njih glavna vrednost res samo v obleki...

Mali oglasi

Preklic

PREKLIC.

Podpisani preklicujem vse trditve, ki sem jih razširjal o inkasantu g. Lestanu in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Simon Lešnik, Studenci. 3034

Prodaj

TAKOJ PRODAJ

po zelo ugodni ceni hišo z velikim vrtom. Sprejem tudi nekaj hranilnih knjizic. Pobrežje pri Mariboru, Šolska ul. 10. 2910